

*Академіку Академії економічних наук України,
професору, доктору економічних наук,
завідувачці відділу проблем економіки підприємств
Інституту економіки промисловості НАН України*

Брюховецькій Наталі Юхимівні у рік її ювілею

Активний автор і науковий читач наукового журналу «Економічний вісник Донбасу» Наталя Юхимівна Брюховецька народилася у трудовій сім'ї у селі Височинівка Марківського району Луганської (Ворошиловградської на той час) області. Відмінно навчалась у місцевій школі та у Россошанському педагогічному училищі, по його завершенні отримала диплом із відзнакою. Через рік праці у шкільному закладі продовжила навчання у Воронежському державному університеті (1982-1983 навчальний рік), на II курс навчання економічного факультету Донецького державного університету. Талановиту студентку, схильну до науково-дослідного пошуку активно підтримували викладачі кафедри політичної економії Університету, зокрема Лілія Іванівна Дмитриченко, нині доктор наук, професор, а в той час кандидат наук, доцент, що надихнула на любов до економічної теорії та історії економічних вчень.

У 1987 р. Наталя Юхимівна отримала диплом про вищу освіту з відзнакою за спеціальністю «Планування народного господарства». В окремі роки навчання поєднувала із практичною роботою на ряді підприємств та організацій Донеччини, що дало

можливість реально пізнати практику господарювання та формування виробничих колективів напередодні «великої перебудови» восьмидесятих років, безвідповідального переходу від планово-централізованого управління виробничими та соціальними процесами до хаотичних, науково необґрунтованих ринкових відносин. У цей час у молодого фахівця зародилась думка про необхідність формування та реалізації господарського механізму суб'єктів виробничої діяльності, який забезпечує поєднання планового стратегічного управління з ринковою саморегуляцією. Головним в такому механізмі має бути поєднання стратегічних планів із поточною діяльністю, самостійності із відповідальністю, урахування суспільних, колективних та особистих інтересів виробників на основі пріоритетів загальних та колективних інтересів.

Задумки молодого фахівця, прагнення до їх теоретичного осмислення та наукової обґрунтованості стали можливими в Інституті економіки промисловості НАН України (м. Донецьк), працювати у якому Н. Ю. Брюховецька почала у 1989 р. економістом відділу проблем регіональної економіки, який очолював відомий в Донбасі та Україні доктор економічних наук, професор М. Д. Прокопенко.

Вже через два роки (у 1991 р.) сьогоднішня ювілярка була прийнята до очної аспірантури Інституту економіки промисловості, яку успішно завершила (1994 р.), представила дисертаційну роботу та захистила її у 1995 р., отримала диплом кандидата економічних наук.

З 1994 р. працює провідним економістом, науковим співробітником, старшим науковим співробітником, завідувачкою сектору відділу проблем регіональної економіки. Отримала звання старшого наукового співробітника.

Як висококваліфікований фахівець-дослідник Н. Ю. Брюховецька у 1997 р. була рекомендована відділом до вступу у докторантуру ІЕП НАН України. За час навчання підготовлено дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, у вересні 2001 р. дисертація була успішно захищена у Спецраді ІЕП НАН України (голова ради академік М. Г. Чумаченко), а у 2002 р. Наталі Юхимівні присуджено ступінь доктора економічних наук за спеціальністю «Економіка підприємств». Основні положення досліджень цього періоду опубліковано в особистій монографії Н. Ю. Брюховець-

кої «Економічний механізм підприємства в ринковій економіці: методологія і практика», яка активно використовується фахівцями ВНЗ, академічних інститутів, практичних управлінців і економістів.

Із восьмидесятих років наукова діяльності Н. Ю. Брюховецької пов'язана із Інститутом економіки промисловості, незалежно від інших місць її роботи. У цьому Інституті вона пройшла наукові щаблі від економіста відділу до головного наукового співробітника, завідувачки відділом проблем економіки підприємств, який вона очолює з 2014 р. і до цього часу. Наталя Юхимівна – член вченої ради Інституту, член спеціалізованої ради Інституту з захисту докторських дисертацій.

На протязі більше 10 років (з 2003 р. та 2004 р.) була активним членом спеціалізованих вчених рад по захисту докторських дисертацій у Донецькому національному університеті та в Інституті економіко-правових досліджень НАН України.

Під її науковим керівництвом і безпосередній участі виконано ряд державних наукових досліджень, результати яких опубліковано у фахових виданнях, монографіях, методичних положеннях, наукових доповідях, доповідних записках для керівних органів управління регіонального та національного рівня.

Одночасно у різні періоди Н. Ю. Брюховецька за сумісництвом виконувала обов'язки професора Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, ДонНУ, Донецької державної академії управління, зав. кафедрою Донбаської гірничо-металургійної академії (м. Алчевськ, Луганської області), Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ), доцента, професора Донецького гуманітарного університету і ряду інших ВНЗ Донбасу, Дніпропетровської та Запорізької областей.

Не втрачаючи зв'язків із академічною наукою, за рекомендацією керівництва Інституту доктор економічних наук Н. Ю. Брюховецька плідно працювала проректором з наукової роботи, завідуваючою кафедрою «Фінанси» Донецького університету економіки та права.

Керувала підготовкою бакалаврів, магістрів, аспірантів. Була головою ДЕК цих ВНЗ або входила до складу ДЕК. Брала участь у державній атестації ряду ВНЗ, їх кафедр, а також Науково-дослідницького центру розвитку НАН України (м. Харків). Нею підготовлено ряд навчальних посібників, методичних положень та рекомендацій. У 2005 р. Н. Ю. Брюховецькій присвоєно наукове звання професора кафедри фінансів і кредиту.

Під науковим керівництвом Н. Ю. Брюховецької підготовлено та успішно захищено 12 кандидатських дисертацій. Вона консультувала низку докторантів при підготовці докторських дисертацій та монографій. Нею опубліковано близько 400 наукових фахових робіт, у тому числі монографії, статті у вітчизняних та зарубіжних видавництвах. Під її керівництвом відділ встановив тісні зв'язки наукового співробітництва із провідними економічними ВНЗ України, економічними кафедрами, а також із фахівцями Азербайджану, Білорусі, Польщі, Болгарії, Словенії.

Основний предмет наукових досліджень ювіляра – теоретичні, методологічні і методичні проблеми вдосконалення фінансово-економічних і інституціональних механізмів підприємств щодо забезпечення їх ефективного функціонування, використання інституціонально-еволюційних теорій для вирішення питань забезпечення розвитку і капіталізації підприємств і пошуку шляхів поєднання інтересів суб'єктів, їх стейкхолдерів у ексклюзивній та інклюзивній економіці. До цього в останній час додаються питання мотивації людини, зокрема молоді до праці в умовах цифровізації усіх сфер суспільного життя.

Колеги шанують професора, доктора наук Брюховецьку Наталю Юхимівну за її людяність, порядність, чесність, позитивізм, наполегливість у наукових пошуках та вирішенні складних економічних проблем. Бажаємо Наталі Юхимівні міцного здоров'я, добра та досягнення нових наукових вершин, а віра, надія та любов хай будуть вірними супутниками на життєвому шляху.

Вчена та Спеціалізована рада Інституту економіки промисловості НАН України,

Вчена рада Луганського національного університету імені Тараса Шевченка,

*Редколегія журналу
«Економічний вісник Донбасу»*